

**Zarządzenie wewnętrzne Nr R021.1.137.2023**  
**Rektora Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie**  
**z dnia 20 października 2023 r.**  
**w sprawie sposobu zapewnienia w uczelni bezpiecznych i higienicznych warunków pracy**  
**i kształcenia**

Na podstawie art. 23 ust. 1 i 2, art. 51 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 742 z późn. zm.) w związku z § 2.1 rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. Nr 180, poz. 1860 z późn. zm.) i Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 września 1997 r. w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. Nr 109, poz. 704 z późn. zm.) oraz Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 30 października 2018 r. w sprawie sposobu zapewnienia w uczelni bezpiecznych i higienicznych warunków pracy i kształcenia (Dz. U. z 2018 r., poz. 2090) zarządza się, co następuje:

**ZASADY OGÓLNE**

**§ 1**

1. Rektor dba o zapewnienie w Uniwersytecie Jana Długosza w Częstochowie (dalej: Uniwersytet) bezpiecznych i higienicznych warunków pracy i kształcenia.
2. Rektor określa główne kierunki działań w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz kształcenia w Uniwersytecie.
3. Rektor współpracuje z organami właściwymi w sprawach bezpieczeństwa i higieny pracy oraz kształcenia ze związkami zawodowymi, samorządem studenckim i samorządem doktorantów w zakresie bezpiecznych warunków pracy i kształcenia w zakresie określonym w § 4 pkt 4 niniejszego Zarządzenia.
4. Organem kontrolno-doradczym w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy jest Specjalista ds. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy.
5. Organem kontrolno-doradczym w zakresie ochrony przeciwpożarowej i ewakuacji jest Specjalista ds. Ochrony Przeciwpożarowej.
6. Organem doradczo-opiniującym w zakresie spraw dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy jest powołana przez Rektora Komisja Bezpieczeństwa i Higieny Pracy.
7. Organem kontrolno-doradczym w zakresie spraw dotyczących bezpiecznych i higienicznych warunków kształcenia jest Specjalista ds. Bezpiecznych i Higienicznych Warunków Kształcenia.

**§ 2**

1. Wszyscy studenci i doktoranci rozpoczynający kształcenie w Uniwersytecie zobowiązani są do odbycia szkolenia dotyczącego bezpiecznych i higienicznych warunków kształcenia na zasadach określonych w odrębnym Zarządzeniu Rektora.
2. Kierownik studiów podyplomowych, kształcenia specjalistycznego lub innych form kształcenia zobowiązany jest do zorganizowania szkolenia dotyczącego bezpiecznych i higienicznych warunków kształcenia dla uczestników studiów podyplomowych, kształcenia specjalistycznego lub innych form kształcenia, jeżeli ich przeprowadzenie jest niezbędne dla bezpiecznej realizacji zajęć w ramach tych studiów lub form kształcenia.

3. Jeżeli obowiązek przeprowadzenia szkolenia nie wynika z programu danej formy kształcenia, o konieczności jego przeprowadzenia decyduje kierownik jednostki organizacyjnej, na której prowadzone są zajęcia.
4. Ukończenie szkolenia prowadzący potwierdza wpisem w karcie okresowych osiągnięć uczestnika zajęć albo w dokumentacji związanej z realizacją danej formy kształcenia.

### § 3

1. Przestrzeganie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy oraz warunków kształcenia powszechnie obowiązujących oraz określonych w niniejszym Zarządzeniu obowiązuje wszystkich pracowników, studentów, doktorantów, słuchaczy studiów podyplomowych oraz kursów prowadzonych w Uniwersytecie.
2. Znajomość i zobowiązanie do przestrzegania przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy pracownik potwierdza odpowiednio w karcie szkolenia wstępnego, oświadczeniu zapoznania się z Regulaminem Pracy oraz zakresem odpowiedzialności na danym stanowisku, zgodnie z zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy w Uniwersytecie, przechowywanych w aktach osobowych pracownika.
3. Przepisy niniejszego Zarządzenia stosuje się również do zajęć organizowanych przez Uniwersytet poza jego terenem.
4. Nieprzestrzeganie lub naruszenie przepisów, o których mowa w ust. 1 i 2 powoduje określone skutki służbowe i prawne.
5. Przepisy niniejszego Zarządzenia stosuje się również do osób wizytujących Uniwersytet.

### § 4

**Kierownicy podstawowych jednostek organizacyjnych** Uniwersytetu ponoszą odpowiedzialność za stan bezpieczeństwa i higieny pracy oraz kształcenia w kierowanych przez siebie jednostkach.

W celu zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy, kształcenia i nauki pracownikom, studentom, doktorantom, słuchaczom studiów podyplomowych oraz kursów, kierownicy podstawowych jednostek organizacyjnych Uniwersytetu mają obowiązek:

1. egzekwować przestrzeganie przez pracowników, studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych oraz kursów obowiązujących przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz kształcenia;
2. gwarantować, aby stanowiska pracy i miejsca, w których prowadzi się działalność naukowo-dydaktyczną były zorganizowane zgodnie z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy oraz kształcenia;
3. gwarantować pracownikom, studentom, doktorantom, słuchaczom studiów podyplomowych oraz kursów niezbędne środki ochrony zbiorowej i indywidualnej w zależności od rodzaju zagrożeń i wykonywanych czynności;

4. identyfikować i analizować zagrożenia dla zdrowia i życia oraz oceniać i dokumentować ryzyko związane z pracą i kształceniem wynikające z realizowania zadań Uniwersytetu oraz podejmować działania profilaktyczne zmniejszające to ryzyko;
5. informować uczestników zajęć o rozpoznanych zagrożeniach i ryzyku zawodowym oraz zasadach ochrony przed tymi zagrożeniami;
6. współpracować z służbą BHP Uniwersytetu albo z wyznaczonymi pracownikami w zakresie szkoleń pracowników, studentów i doktorantów;
7. uczestniczyć w szkoleniach w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz egzekwować ich wykonanie od podległych pracowników;
8. organizować prowadzenie prac dydaktycznych i naukowych, w tym konferencji, sympozjów i sesji, z uwzględnieniem zabezpieczenia pracowników, studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych oraz kursów przed wypadkami i chorobami zawodowymi;
9. zapewniać we współpracy z odpowiednimi jednostkami Uniwersytetu odpowiedni stan techniczny podległych budynków, obiektów i pomieszczeń zgodnie z wymaganiami przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy oraz kształcenia;
10. opracowywać oraz umieszczać w widocznym i łatwo dostępnym miejscu instrukcje oraz regulaminy określające szczegółowe przepisy i zasady użytkowania pomieszczenia oraz zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz kształcenia;
11. organizować pracę w podległej jednostce w taki sposób, aby wszystkie zajęcia dydaktyczne odbywały się pod stałym nadzorem i przy stałej obecności nauczyciela akademickiego posiadającego odpowiednie przygotowanie gwarantujące przeprowadzenie ich zgodnie z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy oraz kształcenia;
12. organizować pracę w podległej jednostce w taki sposób, aby wszystkie zajęcia i spotkania pozadydaktyczne odbywały się pod stałym nadzorem (np. w ramach godzin konsultacyjnych) nauczycieli akademickich, posiadających odpowiednie przygotowanie w zakresie przestrzegania zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem stałego nadzoru w pomieszczeniach zawierających substancje i mieszaniny chemiczne, szkodliwe czynniki biologiczne, substancje, preparaty oraz czynniki o działaniu rakotwórczym lub mutagennym oraz materiały promieniotwórcze;
13. egzekwować przeprowadzanie przez pracowników szkoleń stanowiskowych z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz kształcenia dla uczestników zajęć, w tym zapoznania z kartami charakterystyki substancji i mieszanin niebezpiecznych oraz z informacjami o ich niebezpiecznym i szkodliwym działaniu dla zdrowia oraz o niezbędnych środkach ostrożności;
14. zapewniać, aby stosowane w podległej jednostce organizacyjnej substancje chemiczne były umieszczone w odpowiednich dla przechowywania substancji pojemnikach opatrzonych etykietami zawierającymi nazwy substancji i informacje o ich niebezpiecznym lub szkodliwym działaniu dla zdrowia;
15. zapewniać, aby substancje i mieszaniny niebezpieczne były przechowywane w zamkniętych, specjalnie przystosowanych do tego celu pomieszczeniach;
16. organizować pracę w kontakcie z czynnikami chemicznymi, biologicznymi, rakotwórczymi oraz promieniowaniem tak, aby odbywało się to zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami;
17. zapewniać, aby maszyny i inne urządzenia techniczne były oznakowane i wyposażone w zabezpieczenia chroniące przed urazami, działaniem substancji szkodliwych dla zdrowia, porażeniem prądem elektrycznym, szkodliwymi wstrząsami, nadmiernym hałasem, działaniem

- wibracji lub promieniowaniem oraz aby były utrzymane w stanie zapewniającym pełną sprawność działania i bezpieczeństwo pracy oraz kształcenia;
18. wywieszać przy maszynach i innych urządzeniach technicznych w widocznym i dostępnym miejscu instrukcje obsługi, uwzględniające zasady i przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy oraz kształcenia;
  19. zapewnić zabezpieczenie przed uruchomieniem niesprawnych lub uszkodzonych urządzeń technicznych, sprzętu i narzędzi oraz oznakowania ich w sposób wyraźny i widoczny;
  20. zapewniać, aby zajęcia w warsztatach, pracowniach, laboratoriach oraz zajęcia wychowania fizycznego prowadzone były wyłącznie przez osoby przeszkolone w zakresie udzielania pierwszej pomocy; za organizację tych szkoleń odpowiedzialny jest kierownik jednostki organizacyjnej, w której prowadzone są zajęcia;
  21. zgłaszać przełożonym i służbom BHP Uniwersytetu wszelkie wypadki i zdarzenia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy oraz kształcenia pracowników i studentów, a także wypadki oraz zdarzenia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy oraz kształcenia innych osób, które miały miejsce na terenie podległej jednostki organizacyjnej oraz zapewnić zabezpieczenie miejsca wypadku i udzielenie pierwszej pomocy poszkodowanym;
  22. określać zakres obowiązków i odpowiedzialności na poszczególnych stanowiskach pracy;
  23. zapewniać, aby apteczki w laboratoriach, pracowniach, pomieszczeniach i salach sportowych, w których prowadzone są zajęcia dydaktyczne były odpowiednio wyposażone w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy, instrukcje o zasadach udzielania tej pomocy oraz wykazy pracowników wyznaczonych i przeszkolonych w udzielaniu pierwszej pomocy, w tym zapewniać sprawdzanie i uzupełnianie wyposażenia apteczek, przy czym powinno to odbywać się w miarę potrzeb, nie rzadziej niż co trzy miesiące i obligatoryjnie niezwłocznie po rozpoczęciu każdego semestru, z zastrzeżeniem § 6 ust. 2;
  24. wskazywać pisemnie osoby, w tym pracowników technicznych lub innych pracowników przeszkolonych w zakresie udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej, odpowiedzialnych za zaopatrzenie apteczek, w szczególności kontrolowanie upływu terminów ważności środków niezbędnych do udzielania pierwszej pomocy oraz bieżące uzupełnianie wykorzystanego wyposażenia, zgodnie z pkt 23;
  25. zapewniać przeprowadzanie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy oraz udostępniać uzyskane wyniki zainteresowanym pracownikom;
  26. prowadzić ewidencję i prawidłowo gospodarować odpadami wytworzonymi w procesie nauki i pracy przez jednostkę;
  27. organizować przeprowadzanie instruktażu stanowiskowego dla pracowników z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy na podstawie szczegółowych programów szkoleń stanowiskowych opracowanych w jednostce;
  28. zapewniać uwzględnienie potrzeb osób niepełnosprawnych przy organizowaniu i wyposażeniu stanowisk pracy i miejsc kształcenia;
  29. zapewniać terminowe przeprowadzenie badań lekarskich z zakresu profilaktyki ochrony zdrowia pracowników oraz egzekwować ich wykonanie;
  30. wprowadzać zakaz korzystania z pomieszczeń jednostki lub jej wyposażenia technicznego w przypadku stwierdzenia zagrożenia dla zdrowia lub życia oraz zlecać i nadzorować usunięcie stwierdzonego zagrożenia.

**Kierownicy pozostałych jednostek organizacyjnych** Uniwersytetu ponoszą odpowiedzialność za stan bezpieczeństwa i higieny pracy oraz kształcenia w kierowanych przez siebie jednostkach.

W celu zapewnienia pracownikom, studentom, doktorantom, słuchaczom studiów podyplomowych oraz kursów odbywających się w jednostce bezpiecznych i higienicznych warunków pracy, kształcenia i nauki – kierownicy jednostek organizacyjnych Uniwersytetu mają obowiązek:

1. egzekwować przestrzeganie przez podległych im pracowników, studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych oraz kursów obowiązujących przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz kształcenia;
2. gwarantować, aby stanowiska pracy i miejsca, w których prowadzi się działalność naukowo-dydaktyczną były wykorzystywane zgodnie z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy oraz kształcenia;
3. informować uczestników zajęć o rozpoznanych zagrożeniach i ryzyku zawodowym oraz zasadach ochrony przed tymi zagrożeniami;
4. współpracować z służbą BHP Uniwersytetu albo z wyznaczonymi pracownikami w zakresie szkoleń pracowników, studentów i doktorantów;
5. uczestniczyć w szkoleniach w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz egzekwować ich wykonanie od podległych pracowników;
6. przygotowywać oraz prowadzić prace dydaktyczne, naukowe z uwzględnieniem zabezpieczenia pracowników, studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych oraz kursów przed wypadkami i chorobami zawodowymi;
7. dbać o odpowiedni stan techniczny podległych budynków, obiektów i pomieszczeń zgodnie z wymaganiami przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy oraz kształcenia;
8. dbać o respektowanie umieszczonych w widocznym i łatwo dostępnym miejscu instrukcji oraz regulaminów określających szczegółowe przepisy i zasady użytkowania pomieszczenia oraz zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz kształcenia;
9. pilnować przeprowadzania przez pracowników szkoleń stanowiskowych z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz kształcenia dla uczestników zajęć, w tym zapoznania z kartami charakterystyki substancji i mieszanin niebezpiecznych oraz z informacjami o ich niebezpiecznym i szkodliwym działaniu dla zdrowia oraz o niezbędnych środkach ostrożności;
10. pilnować, aby stosowane w podległej jednostce organizacyjnej substancje chemiczne były umieszczone w odpowiednich dla przechowywania substancji pojemnikach opatrzonych etykietami zawierającymi nazwy substancji i informacje o ich niebezpiecznym lub szkodliwym działaniu dla zdrowia;
11. pilnować, aby substancje i mieszaniny niebezpieczne były przechowywane w zamkniętych, specjalnie przystosowanych do tego celu pomieszczeniach;
12. prowadzić pracę w kontakcie z czynnikami chemicznymi, biologicznymi, rakotwórczymi oraz promieniowaniem tak, aby odbywało się to zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami;
13. pilnować, aby maszyny i inne urządzenia techniczne były oznakowane i wyposażone w zabezpieczenia chroniące przed urazami, działaniem substancji szkodliwych dla zdrowia, porażeniem prądem elektrycznym, szkodliwymi wstrząsami, nadmiernym hałasem, działaniem wibracji lub promieniowaniem oraz aby były utrzymane w stanie zapewniającym pełną sprawność działania i bezpieczeństwo pracy oraz kształcenia;

14. wywieszać przy maszynach i innych urządzeniach technicznych w widocznym i dostępnym miejscu instrukcje obsługi, uwzględniające zasady i przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy oraz kształcenia;
15. zapewnić zabezpieczenie przed uruchomieniem niesprawnych lub uszkodzonych urządzeń technicznych, sprzętu i narzędzi oraz oznakowania ich w sposób wyraźny i widoczny;
16. gwarantować, aby zajęcia w warsztatach, pracowniach, laboratoriach oraz zajęcia wychowania fizycznego prowadzone były wyłącznie przez osoby przeszkolone w zakresie udzielania pierwszej pomocy; za organizację tych szkoleń odpowiedzialny jest kierownik jednostki organizacyjnej, w której prowadzone są zajęcia;
17. zgłaszać przełożonym i służbom BHP Uniwersytetu wszelkie wypadki pracowników i studentów, a także wypadki innych osób, które miały miejsce na terenie podległej jednostki organizacyjnej oraz zapewnić zabezpieczenie miejsca wypadku i udzielenie pierwszej pomocy poszkodowanym;
18. określać zakres obowiązków i odpowiedzialności na poszczególnych stanowiskach pracy;
19. przeprowadzać instruktaż stanowiskowy pracowników z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz kształcenia na podstawie szczegółowych programów szkoleń stanowiskowych opracowanych w jednostce;
20. w przypadku stwierdzenia zagrożenia dla zdrowia lub życia podczas korzystania z pomieszczeń jednostki lub jej wyposażenia technicznego, egzekwować zakaz korzystania z nich oraz określać i nadzorować usunięcie stwierdzonego zagrożenia;
21. zapewniać, aby apteczki w laboratoriach, pracowniach, pomieszczeniach i salach sportowych, w których prowadzone są zajęcia dydaktyczne były odpowiednio wyposażone w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy, instrukcje o zasadach udzielania tej pomocy oraz wykazy pracowników wyznaczonych i przeszkolonych w udzielaniu pierwszej pomocy, w tym zapewniać sprawdzanie i uzupełnianie wyposażenia apteczek, przy czym powinno to odbywać się w miarę potrzeb, nie rzadziej niż co trzy miesiące i obowiązkowo niezwłocznie po rozpoczęciu każdego semestru, z zastrzeżeniem § 6 ust. 2;
22. wskazywać pisemnie osoby, w tym pracowników technicznych lub innych pracowników przeszkolonych w zakresie udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej, odpowiedzialnych za zaopatrzenie apteczek, w szczególności kontrolowanie upływu terminów ważności środków niezbędnych do udzielania pierwszej pomocy oraz bieżące uzupełnianie wykorzystanego wyposażenia, zgodnie z pkt 21.

## § 6

1. Obowiązki zawarte w § 4 mają zastosowanie odpowiednio także do pozostałych jednostek organizacyjnych powołanych w Uniwersytecie oraz do samodzielnych stanowisk pracy, osób kierujących ośrodkami, domami studenckimi, biurami organizacji związkowych, a także organizacji studenckich, sportowych i kulturalnych działającym na terenie Uniwersytetu.
2. Obowiązki określone w § 4 pkt 23 i w § 5 pkt. 21 w odniesieniu do sal dydaktycznych i pomieszczeń ogólnodostępnych wykonują administratorzy obiektów Uczelni.

## § 7

**Osoby prowadzące zajęcia** są zobowiązane do zapewnienia studentom, doktorantom, słuchaczom studiów podyplomowych i kursów bezpiecznych i higienicznych warunków kształcenia oraz do nadzoru i stałej obecności podczas zajęć dydaktycznych, a w szczególności do:

1. pilnowania, aby podczas trwania zajęć stosowano niezbędne środki ochrony indywidualnej i zbiorowej i niezwłocznego zgłaszania do kierownika jednostki braku niezbędnych środków ochrony indywidualnej i zbiorowej;
2. pilnowania, aby spełnione były odpowiednie warunki dotyczące wentylacji, oświetlenia, ogrzewania i powierzchni użytkowej i niezwłocznego zgłaszania do kierownika jednostki braku odpowiednich warunków dotyczących wentylacji, oświetlenia, ogrzewania i powierzchni użytkowej;
3. pilnowania, aby stan techniczny pomieszczeń i instalacji oraz ogólny stan laboratorium lub pracowni specjalistycznej, w których prowadzone są zajęcia, nie stanowił zagrożenia życia i zdrowia dla osób w nich przebywających, natomiast w przypadku stworzenia zagrożenia przerwania zajęć i powiadomienia o tym przełożonego;
4. nabycia umiejętności w zakresie udzielania pierwszej pomocy w przypadku osób prowadzących zajęcia w warsztatach, pracowniach specjalistycznych, laboratoriach oraz zajęcia wychowania fizycznego;
5. zaznajomienia studentów, doktorantów, słuchaczy studiów podyplomowych i kursów z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy oraz kształcenia, a także z obowiązującym regulaminem pracowni przed dopuszczeniem ich do zajęć; powyższy fakt powinien być odpowiednio udokumentowany w programie przedmiotu;
6. zapoznawania uczestników zajęć z kartami charakterystyki substancji niebezpiecznych, mieszanin niebezpiecznych oraz z informacjami o ich niebezpiecznym i szkodliwym działaniu dla zdrowia oraz o niezbędnych środkach ostrożności;
7. udzielenia pierwszej pomocy w razie zaistnienia wypadku oraz powiadomienia przełożonego;
8. nadzorowania w ramach kompetencji warunków bezpieczeństwa i higieny pracy oraz kształcenia, a także dbania o bezpieczeństwo studentów, doktorantów, słuchaczy studiów podyplomowych oraz kursów w trakcie prowadzonych zajęć dydaktycznych;
9. niezwłocznego przerwania prowadzenia zajęć jeżeli stan zagrożenia dla zdrowia lub życia powstanie lub ujawni się w trakcie zajęć; w razie konieczności należy opuścić zagrożone miejsce zgodnie z planem ewakuacji;
10. praktycznego zapoznawania z zasadami i metodami pracy z wykorzystaniem urządzeń technicznych i sprzętu zapewniającego bezpieczeństwo przy wykonywaniu czynności w ramach zajęć;
11. brania udziału w szkoleniach z zakresu bhp oraz poddawania się wymaganym egzaminom sprawdzającym.

## § 8

Do obowiązków **studentów, doktorantów, słuchaczy studiów podyplomowych i kursów** należy przestrzeganie przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz kształcenia, a w szczególności:

1. znajomość przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz kształcenia podczas przebywania na terenie Uniwersytetu oraz poza jego terenem w miejscu odbywania zajęć i praktyk;
2. w przypadku studentów i doktorantów udział w szkoleniach dotyczących bezpiecznych i higienicznych warunków kształcenia;
3. w przypadku uczestników studiów podyplomowych, kształcenia specjalistycznego i innych form kształcenia – udział w szkoleniach dotyczących bezpiecznych i higienicznych warunków

kształcenia, jeśli obowiązek przeprowadzenia szkolenia wynika z programu danej formy kształcenia lub gdy została podjęta decyzja, o której mowa w § 2 ust. 3.

4. udział w instruktażach stanowiskowych z zakresu bezpieczeństwa i higieny kształcenia;
5. wykonywanie zadań i ćwiczeń podczas zajęć dydaktycznych oraz zajęć i spotkań pozadydaktycznych zgodnie z przepisami i zasadami dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy oraz kształcenia i stosowanie się do zaleceń i wskazówek prowadzących zajęcia;
6. dbanie o porządek i ład w miejscu odbywania zajęć;
7. zgłaszanie prowadzącym zajęcia zauważonych usterek stwarzających zagrożenia dla życia lub zdrowia;
8. dbanie o przydzielone środki ochrony indywidualnej oraz stosowanie ich zgodnie z przeznaczeniem;
9. niezwłoczne powiadomienie prowadzącego zajęcia o zauważonym wypadku, udzielenie pierwszej pomocy osobom poszkodowanym oraz ostrzeżenie innych osób o zauważonym zagrożeniu wypadkowym.

## § 9

1. Za bezpieczne i higieniczne warunki pobytu **gości wizytujących** Uniwersytet odpowiedzialni są kierownicy zapraszających jednostek organizacyjnych.
2. Wizytujące osoby uprawnione są do poruszania się na terenie Uniwersytetu tylko pod opieką wyznaczonego pracownika. Wskazane jest noszenie w widocznym miejscu identyfikatora określającego dane osobowe i służbowe.
3. Kierownicy zapraszających jednostek organizacyjnych odpowiedzialni są za przeszkolenie wizytujących gości w zakresie:
  - a) poruszania się w budynkach Uniwersytetu;
  - b) usytuowania dróg ewakuacyjnych;
  - c) zasad alarmowania i zgłaszania niebezpieczeństw;
  - d) procedury powiadamiania o zauważonym wypadku;
  - e) poinformowania gości o występujących zagrożeniach w pomieszczeniach pracy.

## BUDYNKI I POMIESZCZENIA

## § 10

1. Nadzór nad stanem i spełnianiem przez budynki, pomieszczenia Uniwersytetu oraz przynależne tereny i urządzenia wymagań, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (tj. Dz.U. z 2022 r., poz. 1225) oraz przepisach ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. — Kodeks pracy (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1465) i wydanych na jej podstawie przepisach wykonawczych, zwanych dalej „przepisami BHP”, a także w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 30 października 2018 r. w sprawie sposobu zapewnienia w uczelni bezpiecznych i higienicznych warunków pracy i kształcenia (Dz. U. z 2018 r., poz. 2090) pełnią w zakresie odpowiednich jednostek:
  - kierownik Działu Techniczno-Remontowego (za budynki dydaktyczne w zakresie ogólnouczelnianym);

- kierownik Działu Administracji i Gospodarki Nieruchomościami (za budynki dydaktyczne w zakresie ogólnouczelnianym);
  - kierownik DS Skrzat (w zakresie DS Skrzat);
  - specjalista ds. ochrony przeciwpożarowej (zakres ogólnouczelniany);
  - specjalista ds. BHP (zakres ogólnouczelniany);
  - dziekani wydziałów lub kolegiów;
  - kierownicy innych wyodrębnionych jednostek organizacyjnych.
2. Dysponenci pomieszczeń zobowiązani są do oznakowania i zabezpieczenia, we współpracy z odpowiednimi jednostkami Uniwersytetu, pomieszczeń do których dostęp osobom nieuprawnionym jest wzbroniony.
3. Dziekani wydziałów lub kolegiów oraz kierownicy innych wyodrębnionych jednostek organizacyjnych są zobowiązani do niezwłocznego informowania Kanclerza o wszelkich sytuacjach wymagających dostosowania infrastruktury do ww. wymagań.
4. Dziekani wydziałów lub kolegiów, kierownicy innych wyodrębnionych jednostek organizacyjnych oraz prowadzący zajęcia są zobowiązani do natychmiastowego powiadomienia Rektora, że miejsce, w którym mają być prowadzone zajęcia lub stan znajdujących się w nim urządzeń może stwarzać zagrożenie dla bezpieczeństwa studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych albo kursów.
5. Rektor na wniosek Kanclerza może powołać Komisję Rectorską dokonującą przeglądu spełniania przez budynki, pomieszczenia Uniwersytetu oraz przynależne tereny i urządzenia wymagań, o których mowa w aktach prawnych wskazanych w punkcie 1. W skład Komisji wchodzi przedstawiciele wszystkich wydziałów oraz jednostek ogólnouczelnianych.
6. Rektor w przypadku stwierdzenia wystąpienia zagrożenia dla zdrowia lub życia podczas korzystania z pomieszczeń lub wyposażenia technicznego Uniwersytetu, wprowadza zakaz korzystania z nich do czasu usunięcia stwierdzonych zagrożeń.

## **OBIEKTY I URZĄDZENIA SPORTOWE**

### **§ 11**

1. Nadzór nad obiektami i terenami sportowymi oraz spełnianiem przez nie wymagań, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (tj. Dz.U. z 2022 r., poz. 1225) oraz przepisach ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. — Kodeks pracy (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1465) i wydanych na jej podstawie przepisach wykonawczych, zwanych dalej „przepisami BHP”, a także rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 30 października 2018 r. w sprawie sposobu zapewnienia w uczelni bezpiecznych i higienicznych warunków pracy i kształcenia (Dz.U. z 2018 r., poz. 2090) pełnią w zakresie odpowiednich jednostek i podległych budynków:
- kierownik Działu Techniczno-Remontowego (za budynki dydaktyczne w zakresie ogólnouczelnianym);
  - kierownik Działu Administracji i Gospodarki Nieruchomościami (zakres ogólnouczelniany);

- specjalista ds. ochrony przeciwpożarowej (zakres ogólnouczelniany);
  - specjalista ds. BHP (zakres ogólnouczelniany);
  - dziekan Collegium Medicum im. dr Władysława Biegańskiego;
  - dyrektor Studium Wychowania Fizycznego i Sportu.
2. Nadzór nad bezpieczeństwem i higienicznym użytkowaniem obiektów, urządzeń i terenów sportowych w czasie zajęć z wychowania fizycznego oraz wszelkiego rodzaju zawodów sportowych i innych imprez organizowanych przez Uniwersytet na zasadach określonych w ustawie z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (tj. Dz.U. z 2023 r. poz. 616) pełnią osoby prowadzące ww. zajęcia i zawody sportowe, posiadające odpowiednie uprawnienia i kwalifikacje.
3. Wyznaczenie osób, o których mowa w pkt. 2, oraz udokumentowanie ich uprawnień i kwalifikacji należy do dziekana wydziału lub kolegium, dyrektora Studium Wychowania Fizycznego i Sportu lub do organizatora zawodów sportowych, określonego w zgłoszeniu imprezy.

## **MASZYNY I INNE URZĄDZENIA**

### **§ 12**

1. Nadzór nad stanem i spełnianiem przez maszyny i urządzenia znajdujące się w laboratoriach, warsztatach i pracowniach specjalistycznych wymagań określonych przez przepisy BHP oraz rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 30 października 2018 r. w sprawie sposobu zapewnienia w uczelni bezpiecznych i higienicznych warunków pracy i kształcenia (Dz. U. z 2018 r., poz. 2090) pełnią w zakresie odpowiednich jednostek:
- kierownik Działu Techniczno-Remontowego (zakres ogólnouczelniany);
  - specjalista ds. ochrony przeciwpożarowej (zakres ogólnouczelniany);
  - specjalista ds. BHP (zakres ogólnouczelniany);
  - dziekani wydziałów lub kolegiów;
  - kierownicy innych wyodrębnionych jednostek organizacyjnych.
2. Maszyny i inne urządzenia powinny spełniać szczególnie następujące wymagania:
- 1) być wyposażone w zabezpieczenia chroniące pracowników i studentów Uniwersytetu przed urazami, działaniem niebezpiecznych substancji chemicznych, porażeniem prądem elektrycznym, nadmiernym hałasem, szkodliwymi wstrząsami, działaniem wibracji i promieniowaniem oraz szkodliwym lub niebezpiecznym działaniem innych czynników środowiska pracy;
  - 2) uwzględniać zasady ergonomii;
  - 3) być utrzymywane w stanie zapewniającym pełną sprawność działania i bezpieczeństwa pracy.
3. Niedopuszczalne jest wyposażanie laboratoriów, warsztatów i pracowni specjalistycznych w maszyny i inne urządzenia techniczne, które nie spełniają wymagań określonych w przepisach dotyczących oceny zgodności.

4. Maszyny i inne urządzenia techniczne czasowo niesprawne, uszkodzone lub pozostające w naprawie powinny być wyraźnie oznakowane i zabezpieczone w sposób uniemożliwiający ich uruchomienie.
5. Dziekani wydziałów lub kolegiów oraz kierownicy innych wyodrębnionych jednostek organizacyjnych, a także pracownicy prowadzący zajęcia z wykorzystaniem maszyn i innych urządzeń są zobowiązani do niezwłocznego informowania Kanclerza o wszelkich sytuacjach wymagających dostosowania maszyn i innych urządzeń do ww. wymagań.
6. Użytkowników maszyn i urządzeń zobowiązuje się do zgłaszania Kanclerzowi, w terminie 7 dni od daty wycofania lub wprowadzenia do eksploatacji w podległej jednostce, maszyn i urządzeń wymagających stałej obsługi i nadzoru.

## INSTRUKCJE

### § 13

1. W widocznych miejscach, w budynkach Uniwersytetu, w szczególności w warsztatach, pracowniach i laboratoriach umieszcza się uwzględniając zasady i przepisy BHP i ppoż., informacje i instrukcje określające w szczególności:
  - 1) sposób bezpiecznego i higienicznego korzystania z pomieszczeń Uniwersytetu i wyposażenia technicznego;
  - 2) warunki bezpiecznego korzystania z urządzeń technicznych i sprzętu;
  - 3) zasady bezpieczeństwa i higieny korzystania z miejsc, w których podczas prowadzenia zajęć wykorzystuje się urządzenia techniczne i sprzęt;
  - 4) postępowanie z substancjami i mieszaninami niebezpiecznymi lub szkodliwymi dla zdrowia;
  - 5) obowiązujący system znaków i sygnałów oraz sygnalizacji świetlnej i dźwiękowej;
  - 6) sposób posługiwania się środkami ochrony indywidualnej i środkami ratunkowymi;
  - 7) zasady postępowania w razie wypadku lub awarii oraz udzielania pierwszej pomocy;
  - 8) plany ewakuacji osób z budynków Uniwersytetu;
  - 9) oznaczenie dróg ewakuacyjnych.
2. Instrukcje opracowuje pracownik wyznaczony przez dziekana wydziału lub kolegium zarządzającego pomieszczeniami, w szczególności wykorzystywanymi jako laboratoria, pracownie, a w przypadku pomieszczeń niedydaktycznych, odpowiednio pracownicy jednostek podległych Kanclerzowi. Szczegółowe instrukcje dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy na poszczególnych stanowiskach pracy opiniuje specjalista ds. BHP.
3. Instrukcje umieszcza administracja odpowiednich budynków w miejscach umożliwiających korzystanie z instrukcji przez pracowników, studentów i doktorantów oraz pozostałych użytkowników w porozumieniu z dysponentami pomieszczeń.
4. Na stronie internetowej Uniwersytetu udostępnia się instrukcje i informacje określające:
  - 1) zasady bezpiecznego i higienicznego korzystania z pomieszczeń i wyposażenia technicznego;
  - 2) sposób postępowania w przypadku wystąpienia bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia lub życia, w tym postępowanie w razie wypadku lub awarii;
  - 3) sposób dokumentowania zgłoszonego lub stwierdzonego zagrożenia oraz jego usunięcia albo podjęcia działań zapobiegających temu zagrożeniu;

- 4) numer telefonu alarmowego na terenie Uniwersytetu oraz adres poczty elektronicznej, na które należy zgłaszać informacje o wystąpieniu bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia lub życia.
5. Kierownicy jednostek organizacyjnych są zobowiązani, po konsultacji ze specjalistą ds. bhp do przekazywania uaktualnionych i zweryfikowanych informacji, o których mowa w pkt. 4 ust. 1-3 do Działu Infrastruktury Informatycznej w celu umieszczenia ich na stronie internetowej Uniwersytetu.

**OSOBY SPRAWDZAJĄCE STAN TECHNICZNY MASZYN I URZĄDZEŃ ORAZ ODPOWIEDZIALNE ZA  
BEZPIECZEŃSTWO STUDENTÓW, DOKTORANTÓW, SŁUCHACZY STUDIÓW PODYPLOMOWYCH  
I KURSÓW**

§ 14

1. Prodziekan ds. Studencko-Dydaktycznych jest zobowiązany do sprawdzenia we wrześniu każdego roku akademickiego przed rozpoczęciem zajęć dydaktycznych i dopuszczeniem do nich pracowników, studentów, doktorantów, słuchaczy studiów podyplomowych i kursów, czy stan techniczny maszyn i urządzeń oraz instalacji elektrycznej, ogólny stan laboratorium, warsztatu lub pracowni specjalistycznej nie stwarza zagrożenia dla życia i zdrowia pracowników oraz studentów.
2. Osobami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo studentów, doktorantów, słuchaczy studiów podyplomowych i kursów w trakcie prowadzonych zajęć dydaktycznych są:
  - dziekan (w zakresie całej jednostki);
  - osoba prowadząca zajęcia, posiadająca odpowiednie przygotowanie gwarantujące przeprowadzenie zajęć zgodnie z przepisami BHP (posiadająca potwierdzony udział w szkoleniach prowadzonych w Uniwersytecie lub - w szczególnych przypadkach - poza nią, albo potwierdzająca swoje przygotowanie w inny sposób, uznany przez dziekana wydziału lub kolegium).
3. Osobami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo studentów i doktorantów w czasie zajęć i spotkań pozadydaktycznych są nauczyciele akademicy wyznaczeni przez kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej w ramach godzin konsultacji.
4. Osobami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo studentów i doktorantów w czasie zajęć i spotkań pozadydaktycznych odbywających się w pomieszczeniach zawierających substancje i mieszaniny chemiczne, szkodliwe czynniki biologiczne, substancje, preparaty oraz czynniki o działaniu rakotwórczym lub mutagennym oraz materiały promieniotwórcze są nauczyciele akademicy posiadający odpowiednie przygotowanie w zakresie BHP, wyznaczeni przez kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej w ramach godzin konsultacji do stałej opieki nad studentami i doktorantami.
5. W przypadku niewyznaczenia osób, określonych w punktach 3 i 4, pełną odpowiedzialność za bezpieczeństwo studentów i doktorantów w czasie zajęć i spotkań pozadydaktycznych ponosi kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej.

## **DOM STUDENCKI**

### **§ 15**

1. Za stan instalacji oraz sprzętu i urządzeń w domach studenckich niestanowiący zagrożenia dla osób tam mieszkających i pracujących odpowiada kierownik domu studenckiego. Nadzór nad stanem instalacji oraz sprzętu i urządzeń pełni w skali ogólnouczelnianej:
  - kierownik Działu Techniczno-Remontowego;
  - specjalista ds. ochrony przeciwpożarowej;
  - specjalista ds. BHP.

## **NIEZBĘDNE ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ**

### **§ 16**

1. Pracownicy Uniwersytetu są zaopatrywani w niezbędne środki ochrony indywidualnej, odzież i obuwie robocze w zależności od rodzaju zajęć i specyfiki poszczególnych kierunków studiów.
2. Studenci i doktoranci Uniwersytetu są zaopatrywani w niezbędne środki ochrony indywidualnej w zależności od rodzaju i specyfiki poszczególnych kierunków studiów lub prowadzonych badań.
3. Zapotrzebowanie na niezbędne środki ochrony indywidualnej, odzież i obuwie w przypadku pracowników oraz niezbędne środki ochrony indywidualnej w przypadku studentów i doktorantów określa dziekan.
4. Zapotrzebowanie, o którym mowa w punkcie 3, w przypadku pracowników realizowane jest przez Dział Kadr i Spraw Socjalnych, a w przypadku studentów w poszczególnych jednostkach organizacyjnych.

## **BADANIA LEKARSKIE KANDYDATÓW NA STUDIA**

### **§ 17**

- ~~1.~~ Uniwersytet kieruje kandydatów na studia oraz kandydatów do Szkoły Doktorskiej narażonych na działanie czynników szkodliwych, uciążliwych lub niebezpiecznych dla zdrowia na badania lekarskie na podstawie odpowiednich umów z placówkami na zasadach i w trybie określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 sierpnia 2019 r. w sprawie badań lekarskich kandydatów do szkół ponadgimnazjalnych lub wyższych i na kwalifikacyjne kursy zawodowe, uczniów i słuchaczy tych szkół, studentów, słuchaczy kwalifikacyjnych kursów zawodowych oraz doktorantów (Dz.U. z 2019 r., poz. 1651).
2. Informację o miejscu przeprowadzenia badań kandydat otrzymuje w procesie rekrutacyjnym.

## **POSTANOWIENIA KOŃCOWE**

### **§ 18**

1. Zasady postępowania z substancjami i mieszaninami chemicznymi, szkodliwymi czynnikami biologicznymi, substancjami, preparatami oraz czynnikami o działaniu rakotwórczym lub mutagennym oraz materiałami promieniotwórczymi, zgodnie z przepisami dotyczącymi tych substancji, preparatów, czynników i materiałów określone są w odrębnym zarządzeniu i regulaminie.

2. Procedury dotyczące imprez organizowanych w Uniwersytecie określone są odrębnym zarządzeniem.
3. Zasady ustalania okoliczności i przyczyn wypadków związanych z pracą i kształceniem w Uniwersytecie określone są w odrębnych zarządzeniach.
4. Zasady i tryb udostępniania pomieszczeń i powierzchni w obiektach Uniwersytetu określone są w odrębnym zarządzeniu.
5. Rejestr wypadków prowadzi na bieżąco specjalista ds. bhp.
6. Zasady organizacji szkoleń i instruktażu z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy określone są w odrębnym zarządzeniu.
7. Nadzór nad wprowadzeniem i wykonaniem niniejszego Zarządzenia sprawuje Kanclerz.
8. Kierownicy jednostek Uniwersytetu zobowiązani są do składania sprawozdań do Specjalisty ds. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy z wykonanych działań w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz do Specjalisty ds. Bezpiecznych i Higienicznych Warunków Kształcenia z wykonanych działań w zakresie bezpieczeństwa i higieny kształcenia **najpóźniej do dnia 10 września danego roku** zgodnie z niniejszym Zarządzeniem.
9. Specjalista ds. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy uwzględniając sprawozdania kierowników jednostek, składa do Rektora i Kanclerza **do 20 września danego roku** analizę stanu bezpieczeństwa i higieny pracy w Uniwersytecie.
10. Specjalista ds. Bezpiecznych i Higienicznych Warunków Kształcenia, uwzględniając sprawozdania kierowników jednostek, składa do Rektora i Kanclerza **do 20 września danego roku** analizę stanu bezpieczeństwa i higieny w zakresie bezpiecznych i higienicznych warunków kształcenia w Uniwersytecie.

#### § 19

Traci moc Zarządzenie wewnętrzne R021.1.97.2020 Rektora Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie z dnia 29 września 2020r. w sprawie sposobu zapewnienia w uczelni bezpiecznych i higienicznych warunków pracy i kształcenia.

#### § 20

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Rektor  
Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie  
prof. dr hab. Anna Wypych- Gawrońska